

Beste partners en ambassadeurs,

Hieronder vind u de **Nieuwsflits** van september 2022.
Deel deze vooral met uw achterban!

➤ Nieuws van het partnership

• Welkom nieuwe ambassadeur!

Recent is bij het Partnership Stoppen met Roken aangesloten:

De **Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners & Praktijkverpleegkundigen (NVvPO)**. De NVvPO is de belangenvereniging voor alle praktijkondersteuners. Contactpersoon: Berry van Bruchem.

Welkom, NVvPO en Berry!

• Zorgstandaard Tabaksverslaving

Sinds augustus is een kleine werkgroep met daarin vertegenwoordigers van NHG, ZN, en het Longfonds onder begeleiding van Eva de Groot van Berenschot en Miriam de Kleijn vanuit het bestuur van het Partnership bezig om de Zorgstandaard Tabaksverslaving aan te passen zodat deze 'tripartite' kan worden ingediend bij het Zorginstituut. Ook is er een start gemaakt met het schrijven van de informatieparagraaf, het implementatieplan en het onderhoudsplan die voor indiening bij het Zorginstituut noodzakelijk zijn. Alle beroepsverenigingen die eerder ook de Zorgstandaard hebben geautoriseerd of ondersteund worden nu ook weer benaderd, allereerst voor input voor het implementatieplan en straks in een consultatieronde voor de concept tekst. De indiening van de Zorgstandaard moet voor 1 december plaatsvinden. Als we niet tot overeenstemming komen voor die tijd dan zal het Zorginstituut de regie gaan overnemen en dat is niet wat we als Partnership bestuur willen.

• Update richtlijn tabaksverslaving en stoppen met roken

Afgelopen zomer is er een start gemaakt met de modulaire herziening van de [Multidisciplinaire Richtlijn Behandeling van tabaksverslaving en stoppen met roken ondersteuning](#) en [NHG-Behandelrichtlijn Stoppen met Roken](#). Het Trimbos-instituut en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) voeren deze update in een gemeenschappelijk traject uit.

Met input van beider netwerken (NHG en Trimbos/Partnership) is op inhoudelijke en praktische gronde een gewogen keuze gemaakt voor de volgende acht thema's:

1. Effectiviteit van e-sigaret als methode bij stoppen met roken
2. Gedragmatige ondersteuning – Very Brief Advice / kort stopadvies
3. Gedragmatige ondersteuning – Groepsinterventies
4. Gedragmatige ondersteuning – Kortdurende (niet-intensieve) interventies
5. Medicamenteuze ondersteuning – effectiviteit / plaatsbepaling cytisine
6. Zwangeren – NVM bij zwangeren, effectiviteit en veiligheid
7. Effectiviteit van E-healthinterventies
8. Tijdelijk minderen als opmaat tot stoppen

Begin oktober zal naar verwachting een werkgroep compleet zijn, met verschillende relevante disciplines daarin vertegenwoordigd. De werkgroep staat onder voorzitterschap van prof. dr.

Jean Muris en zal verschillende malen bijeen komen om de onderzoeksvragen scherp te stellen, –waar nodig– de kwaliteit van de gevonden wetenschappelijke studies te beoordelen en te graderen en het gevonden bewijs te vertalen naar aanbevelingen voor de praktijk.

Het gehele traject zal ongeveer 1,5 jaar in beslag nemen. Via het partnership houden we iedereen uiteraard op de hoogte.

- **Kwaliteitsregister Stoppen met Roken**

Over het Kwaliteitsregister Stoppen met Roken zijn goede ontwikkelingen te melden. Ter vergadering (6 oktober) zal een update worden gegeven van het aantal ingeschrevenen -- deze cijfers worden begin oktober verwacht. Voor nu valt het volgende te melden:

Competentieprofielen smr-coaches

Per 2023 zullen alle nieuw ingeschrevenen voldoen aan de nieuwe competentievereisten (basisprofiel). Reeds ingeschreven coaches kunnen zich via aangepaste scholingen en een coulante overgangsregeling ook toe bekwamen. Daarnaast werkt het Trimbos-instituut momenteel i.s.m. de Taskforce Rookvrije Start aan een basisscholing die rookstopcoaches zal kunnen voorzien van een ‘Extra’ vinkje in het register, voor het begeleiden van zwangeren en vrouwen/stellen met een kinderwens. Aan de competentievereisten (‘Extra’) voor het begeleiden van cliënten met psychische comorbiditeit wordt de laatste hand gelegd.

Toetsingskader intensieve rookstopinterventies

Om de toetsing van smr-interventies continu en transparant te maken wordt er momenteel gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader voor het beoordelen van intensieve gedragsmatige smr-interventies. Deze toetsing geschiedde tot op heden op basis van de richtlijn en zorgstandaard (deze zullen tevens de ruggengraat vormen van het nieuwe toetsingskader) en op basis van vergaarde kennis en ervaring van (lang zittende) leden van de kwaliteitscommissie die tevens met beide benen in het smr-veld staan -- deze kennis zal nu zo goed mogelijk gevat worden in transparante criteria. Het toetsingskader wordt ongetwijfeld een groeiend document, maar de start is gemaakt. Mocht de te verschijnen richtlijnmodule rondom *niet-intensieve gedragsmatige interventies* evidentie opleveren voor de effectiviteit daarvan, dan zal ook hiervoor een toetsingskader worden opgesteld. Ook zullen de vakinhoudelijke criteria van het toetsingskader voor *scholingen* worden aangescherpt – hierin zit immers (deels) een dubbeling met het toetsingskader voor interventies.

Beroepsvereniging rookstopcoaches

In tegenstelling tot de andere beroepsgroepen die vallen onder de registers van [Kabiz](#), worden de rookstopcoaches voornamelijk niet vertegenwoordigd door een beroepsvereniging -- het Partnership SMR vervult deze functie tot op heden. Het goede nieuws is dat er vanuit het veld initiatieven aan het ontstaan zijn tot het vormen van een dergelijke beroepsvereniging. Vanuit het Partnership zijn recent ook actieve oproepen hiertoe uitgegaan, mét resultaat. De mogelijkheden tot het vormen van een beroepsvereniging voor smr-coaches worden dan ook nader verkend – wordt vervolgd!

- **VWS-project 'Trimbos Team SMR-zorg'**

Het aantal mensen dat stopt met roken blijft laag. Er lijkt een unieke en belangrijke rol te zijn weggelegd voor zorgverleners om rokers te motiveren om te stoppen met roken. Binnen het project 'Trimbos Team Stoppen-met-roken Zorg' (werktitel; eerder ook wel 'Taskforce SMR') wordt getracht een definitieve impuls te geven aan het bespreekbaar maken van roken en stoppen met roken door professionals in de volle breedte van het zorgveld, en hen het als basiszorg te gaan laten zien. Hiertoe wordt een communicatiestrategie uitgedacht waarmee

een grote landelijke campagne binnen de zorgsector zal worden uitgerold. Het doel is een duidelijke 'call to action' om zorgprofessionals te activeren bij te gaan dragen om deze belangrijke risicofactor voor ziekte, slecht herstel en een slechte gezondheid terug te dringen. Als start van de campagne wordt er in het voorjaar van 2023 een conferentie georganiseerd waar alle belangrijke partijen in het zorgveld uitgenodigd zullen zijn.

- **SKMS-project 'SMR-zorg in het Kwaliteitsbeleid Medisch Specialisten'**

Binnen dit project zijn we op weg naar handvatten om vanuit de tweede lijn goede toeleiding naar de juiste SMR-zorg te organiseren. Een diverse groep zorgprofessionals (zorgverleners, zorgverzekeraars, beleidsmedewerkers) werkt binnen dit project samen. Het doel is een zeer praktisch document op te stellen dat direct naar toepasbare aanbevelingen gaat leiden. Zo blijkt er met name behoefte te zijn aan het 'ontzorgen' van zorgprofessionals door het creëren van capaciteit en verschaffen van duidelijkheid in verwijsstromen. Daarbij zijn 'warm' verwijzen en een persoonlijk afgestemd advies/hulptraject belangrijke aspecten. Duidelijkheid in financiering van (en toeleiding naar) SMR-zorg is een voorwaarde om een dergelijk verwijssysteem te laten slagen. Het streven is om het beoogde document begin 2023 gereed te hebben.

- **Praktisch handboekje SMR voor de zorgverlener**

'In ieder roker zit een stopper. Praktische adviezen voor iedere zorgverlener.' Dit is de titel van een boek dat drie bestuursleden van het Partnership samen met Sylvia Heddema geschreven hebben, en dat waarschijnlijk tegen het einde van dit jaar in een grote oplage zal worden uitgegeven door het Trimbos Instituut.

➤ **Beleid en toezicht**

- **Preventieakkoord: werkgroep Rookvrije omgeving en organisaties**

De huidige regeringscoalitie besloot het Nationaal Preventieakkoord voor te zetten. Voor 'roken' betekent dit o.a. het streven naar 5% rokers in 2040. De thematafel 'roken', onder voorzitterschap van Jolanda Sap, stimuleert de deelnemers aan deze tafel hun eigen doelen te halen en bewaakt de voortgang. De tafel is verdeeld in werkgroepen, waaronder de werkgroep Stoppen met roken zorg en de werkgroep rookvrije omgeving en organisatie. De laatste werkgroep is onlangs gevormd vanuit twee afzonderlijke werkgroepen. De Werkgroep rookvrije organisatie had te weinig spin off en is opgegaan in de Werkgroep rookvrije omgeving.

In de Werkgroep rookvrije omgeving en organisatie participeren maatschappelijke organisaties, vaak koepels, die zich sterk maken voor het creëren van een rookvrije omgeving. Denk aan kinderboerderijen en -speelplaatsen, schoolpleinen, bedrijven en publieke ruimten. Deelnemers in de werkgroep hebben concrete doelen en werken waar mogelijk met elkaar samen om deze doelen te halen. Denk aan driekwart van de sportverenigingen en alle beheerde speelplaatsen rookvrij, waar samenwerking met de gemeenten (VNG) het halen van de doelstelling dichterbij brengt.

De werkgroep rapporteert de voortgang aan de thematafel 'roken'. Tezamen met de opbrengst van de andere thematafels (alcohol, obesitas, sport & beweging en mentale gezondheid) kan dit leiden tot nieuw of aangescherpt overheidsbeleid.

Leden van het Partnership zijn zowel aan de thematafel als in de werkgroepen vertegenwoordigd.

- **Aanpassing in informatiekaart Bekostiging NZa**

Op basis van een aanpassing in de informatiekaart over stoppen met rokenzorg en de ketenzorg heeft Menzis recent haar inkoopbeleid gewijzigd.

“Er is een wijziging in het zorginkoopbeleid ‘stoppen-met-rokenbegeleiding 2023-2024’. De regelgeving rond stoppen-met-rokenzorg is verduidelijkt door de NZa. Intensieve Stoppen-met-rokenzorg kan nu ook gedeclareerd worden als verzekerd ketenzorg (DM type 2/VRM, COPD/Astma) ontvangen, maar door de stoppen-met-rokenzorg binnen de ketenzorg onvoldoende ondersteund worden. [Hier](#) kunt u meer lezen over de uitspraken van de NZa.”

Het Partnership heeft er vertrouwen in dat andere verzekeraars gaan volgen.

- **Toezicht leefstijlbegeleiding door Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd**

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt stimulerend toezicht op persoonsgerichte leefstijlbegeleiding in de zorg. Deze zomer zijn de eerste bevindingen van dit toezicht gepubliceerd – deze zijn te vinden [op de website](#).

Hier valt te lezen hoe volwassenen de leefstijlbegeleiding die zij kregen bij roken of overgewicht hebben ervaren. Ook zijn de uitkomsten van de eerste [cliëntreis](#) gepubliceerd. Hierbij keek een cliënt samen met haar zorgverleners naar wat er goed ging en wat er beter kan in de begeleiding naar een gezonder gewicht.

Tevens publiceerde de IGJ we haar [toetsingskader ‘Persoonsgerichte leefstijlbegeleiding in de zorg’](#), waarin belangrijke criteria staan om goede leefstijlbegeleiding te bieden. Tot slot wordt aangegeven hoe de inspectie verder toezicht gaat houden.

- **Ingang nieuwe tabaksregels per 1 juli**

Per 1 juli 2022 zijn [nieuwe tabaksregels](#) ingegaan in Nederland. Deze betreffen een aanscherping van het reclameverbod, regulering van elektronische verhittingsapparaten en een neutraal uiterlijk van sigaretten.

- **Rechter besluit tot voortzetting crisismaatregel**

De rechtbank in Rotterdam besluit tot [verlenging van een crisismaatregel](#) bij een psychiatrische patiënt met terminale COPD waarvoor al meerdere IC-opnames nodig zijn geweest in het verleden. De crisismaatregel stelt de instelling in staat om de patiënt op het bezit van sigaretten te controleren en deze in te nemen.

- **Factsheet Eindspel tegen tabak**

De nieuwe [factsheet ‘Eindspel tegen tabak’](#) van het Trimbos-instituut behandelt de verschillende beleidsopties, strategieën en maatregelen om tabak volledig uit de samenleving te laten verdwijnen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen maatregelen die gelinkt kunnen worden aan producten, zoals het wettelijk verlagen van de hoeveelheid nicotine in tabak, en maatregelen gericht op gebruikers, zoals invoering van een generatiegebonden verbod voor tabaksverkoop. Tot slot volgt een overzicht van landen, waaronder Nederland, die bezig zijn met een eindspel.

➤ **Praktijk en implementatie**

• **Alternatief voor Champix verkrijgbaar per 20 september**

Cytisine (merknaam Decigatan), een hulpmiddel bij stoppen met roken is vanaf 20 september op recept verkrijgbaar in Nederland via de Nationale Apotheek. Dit alternatief voor varenicline (merknaam Champix) wordt door alle zorgverzekeraars vergoed mits het in combinatie met een coachingstraject voor stoppen met roken wordt aangeboden.

Vanwege bijwerkingen is cytisine enkel op recept verkrijgbaar. Mogelijke bijwerkingen zijn: veranderingen in eetlust, buikpijn, misselijkheid, hoofdpijn, slaapstoornissen, vermoeidheid en angst. Het middel is niet geschikt voor mensen met verschillende vormen van hart- en vaatziekten, zwangere vrouwen en tijdens het geven van borstvoeding.

Cytisine is een plantaardig stofje (een plantenalkaloïde) uit de zaden van de gouden regen plant. Dit middel bootst de effecten van nicotine na. Een kuur duurt 25 dagen. Lees meer op lkstopnu.nl, op de [website van het CBG](#) en op de [website van de Nationale Apotheek](#).

➤ **Materialen en campagnes**

• **Stoptober 2022**

Op 2 september 2022 was de [kick-off Stoptober 2022](#), de actie waarin rokers in Nederland worden uitgedaagd om vanaf 1 oktober 28 dagen te stoppen met roken. Het Trimbos-instituut heeft ondersteuningsmaterialen ontwikkeld voor zorgprofessionals om de Stoptober-campagne in te zetten in de zorg. De [handleiding](#), het [wachtkamerfilmje](#) en [voorbeeld intranetberichten](#) staan op [deze pagina](#). De gratis Stoptober-toolkit kunt u bestellen via [deze pagina](#). Kijk op <https://www.trimbos.nl/kennis/stoptober> voor meer informatie, inspiratie en veel gestelde vragen. Ook is er een podcast serie op Spotify genaamd '[Stopcast](#)' met gesprekken met een rookstopcoach, epidemioloog en twee happy stoppers. De serie zal de komende weken groeien met nieuwe afleveringen.

• **Bureaubalk Very Brief Advice**

Het [Very Brief Advice+](#) (VBA+) is een uitbreiding op het VBA, hierbij is het 'warm verwijzen' het meest vernieuwende aspect. De [bureaubalk VBA+](#) helpt zorgverleners met het gesprek aangaan over roken en verwijzen naar professionele hulp. Er is nu ook een [FTO module](#) beschikbaar voor huisartsen en apothekers waarin VBA+ wordt besproken, de stoppen-met-rokenzorg in de regio wordt verkend, en afspraken worden gemaakt over het toepassen van VBA+.

• **Zorgpad Stoppen met Roken**

Met het [digitale zorgpad voor stoppen met roken](#) kan lokaal in kaart worden gebracht welke zorgverleners welke rol hebben om mensen die roken te helpen om te stoppen. De website bevat verschillende stappen die een stoppende roker doorloopt: adviseren, motiveren, begeleiden en terugvalpreventie. Per stap is er uitleg te vinden hoe de stoppende roker begeleid kan worden. Goede rookstopzorg in de buurt staat sterker als het lokale aanbod bekend is en iedere zorgverlener weet waar de roker terecht kan.

• **PUUR rookvrij voor ouders**

De landelijke campagne PUUR rookvrij wordt vanaf 31 oktober opnieuw onder de aandacht gebracht bij rokende ouders met thuiswonende kinderen. Posters, video's, banners en een

bioscoopspot zullen weer zowel fysiek als online ingezet worden om ouders op positieve wijze aan te zetten tot het doen van een effectieve stoppoging. Een deel hiervan zal al tijdens de herfstvakantie starten. Gratis materialen voor professionals zijn te bestellen op puurvoorprofs.nl/ingesprek.

- **Materialen Rookvrije Start**

Om de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord beter te kunnen bereiken, intensiveert het Ministerie van VWS de activiteiten van de Taskforce Rookvrije Start. Daarom biedt de Taskforce Rookvrije Start vanaf 1 september tot in elk geval eind 2022 haar scholing (training en e-learnings) en materialen gratis aan. Bekijk de materialen in de [toolkit](#) of lees meer over het [scholingsaanbod](#) op de [vernieuwde website van de Taskforce Rookvrije Start](#).

➤ Media

- **Rokers uitgenodigd voor proefbevolkingsonderzoek longkanker**

De komende maanden worden 400.000 rokende Nederlanders tussen de 60 en 79 jaar uitgenodigd om deel te nemen aan Europees [proefbevolkingsonderzoek naar longkanker](#), wat naast Nederland ook in Spanje, Duitsland, Italië en Frankrijk start. Het doel van het onderzoek is om te bepalen hoe vaak er een CT-scan nodig is in een bevolkingsonderzoek en hoe je mensen met een hoog risico op longkanker het beste kunt bereiken. In totaal worden er 26.000 rokers gezocht. Door middel van een vragenlijst wordt bepaald of iemand deel kan nemen aan het onderzoek.

- **Rookvrije generatie nu al mislukt?**

Volgens longarts Wanda de Kanter is de [rookvrije generatie nu al mislukt](#). De belangrijkste reden hiervoor zou zijn dat er geen accijnsverhoging wordt doorgevoerd en sigaretten hierdoor niet duurder worden. Daarnaast wordt er ook veel reclame gemaakt voor vpen, waardoor een overstap naar een sigaret sneller is gemaakt.

- **E-sigaretten met smaakjes en lekkere luchtjes**

In recente columns worden de [smaakjes van e-sigaretten](#) besproken. Jongeren zijn [meer gaan roken](#) en dit komt grotendeels door de e-sigaret. De e-sigaret wordt gebruikt als opstapje naar het roken van sigaretten en aantrekkelijk gemaakt door een verscheidenheid aan smaakjes. Deze smaakjes zullen vanaf 1 januari 2023 verboden worden in Nederland.

- **Esther Croes (Trimbos-instituut) in Koffietijd over gevaren van vpen**

Esther Croes van het Trimbos Instituut praatte in het televisieprogramma Koffietijd over de ontwikkelingen omtrent jongeren en vpen.

Esther licht toe hoe de tabaksindustrie er met dit nieuwe product alles aan doet om nieuwe klanten te werven. Ook gaat ze dieper in op de ingrediënten, de schadelijkheid en gevolgen. Het fragment terugkijken kan via [deze link](#).

- **McDonald's verbiedt roken op terras**

Vanaf het einde van de zomer zullen de 200 [terrassen van de McDonald's rookvrij](#) zijn. Er zullen anti-rookstoepetegels geplaatst worden van de organisatie Rookvrije Generatie.

➤ Onderzoek

- [Naomi Lagerweij en collega's](#) (Trimbos-instituut) toont aan dat het benoemen van stoppen-met-rokenbegeleiding door zorgprofessionals geassocieerd is met gebruik hiervan in een stoppoging, waarbij de grootste associatie bestaat tussen horen over begeleiding en/of medicatie en het gebruik van begeleiding en/of medicatie.
- Intensieve stoppen-met-rokenbehandeling is effectiever dan een korte behandeling, toont een meta-analyse van [Rasmussen en collega's](#) waarin 9812 rokers werden geïncludeerd. Het onderzoek laat zien dat een intensief behandeltraject stoppen-met-roken bestaande uit voorlichting, motiverende gesprekken, medicatie en een persoonlijke sessie, twee keer zo succesvol is als een kort traject bestaande uit bijvoorbeeld een kort advies of een kort SMS-bericht.
- In een populatie waarin de prevalentie van roken afneemt, zullen de overgebleven rokers vatbaarder zijn voor interventies en door het zien van anderen die stoppen met roken meer motivatie hebben om zelf te stoppen met roken. Zo blijkt uit onderzoek van [Harris en collega's](#). De suggestie dat alleen de rokers overblijven die het moeilijkst kunnen stoppen is dus een misvatting.
- [Yvonne Staal en collega's](#) (RIVM) laten met een nieuwe laboratorium gebaseerde onderzoeksmethode mogelijke effecten van e-sigaretten op niet alleen de longen maar ook de hersenen zien.

➤ Kalender

- **Online training Rookvrije Start**
Rookvrije Start, *8 oktober en 11 november 2022* (18.30-22.00 uur). O.a. oefenen met het gesprek over stoppen met roken, tips voor het omgaan met wrijving en leren hoe (aanstaande) ouders te motiveren om te stoppen. Informatie en aanmelden [hier](#).
- **Vervoltraining 'Starten met stoppen met roken voor professionals'**
Trimbos-instituut, *13 oktober* (13.00-22.00 uur). Informatie en aanmelden [hier](#).
- **Congres Rookvrije Zorg**
Trimbos-instituut, *10 november* (13.00-16.30 uur). Informatie en aanmelden [hier](#).
- **Training (basis) 'Starten met Stoppen voor professionals'**
Trimbos-instituut i.s.m. NHG, *10 november 2022*. Informatie en aanmelden [hier](#).

➤ Terugblik

- **Livestream Stoptober**
NVvPO i.s.m. Trimbos-instituut, *13 september 2022*. Kijk [hier](#) terug (31 minuten).
- **Stoptober voor zorgorganisaties**
Trimbos-instituut, *14 juni 2022*. Kijk [hier](#) terug (89 minuten).
- **Nascholing Milieueffecten Tabak**
Trimbos-instituut, *31 mei 2022*. Kijk [hier](#) terug (100 minuten).

➤ Andere nieuwsbrieven

- **Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging**
Laatste editie [hier](#), aanmelden [hier](#).
- **Taskforce Rookvrije Start**
Laatste editie, archief en aanmelden (onderaan pagina) [hier](#).
- **Rookvrije Zorg**
Laatste editie, archief en aanmelden [hier](#).
- **Rookvrije Organisaties (NVAB)**
Laatste editie en archief [hier](#).